

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

20 ביוני 2005

181

י"ג בסיון התשס"ה

עמוד

הצעת חוק נתיבים מהירים לרכב ציבורי (נתיבי אגרה) (הוראת שעה) (תיקון), התשס"ה-2005 870

**הצעת חוק נתיבים מהירים לרכב ציבורי (נתיבי אגרה) (הוראת שעה) (תיקון),
התשס"ה-2005**

- תיקון שם החוק 1. בחוק נתיבים מהירים לרכב ציבורי (נתיבי אגרה) (הוראת שעה), התש"ס-2000 (להלן – החוק העיקרי), בשם החוק, המלים "לרכב ציבורי (נתיבי אגרה) (הוראת שעה)" – יימחקו.
- תיקון סעיף 1 2. בסעיף 1 לחוק העיקרי –
- (1) לפני ההגדרה "דרך" ו"רכב" יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

כללי

שתוחזר בהדרגה בין השאר מהכנסה מאגרות השימוש בנתיב.

נוכח הצורך בכך שהקמתם וניהולם של נתיבים מהירים תיעשה בידי בעל זיכיון מהמגזר הפרטי נדרשים שינויים בהוראות החוק. השינויים העיקריים המוצעים לשם כך הם הקניית סמכות קבועה לשר לקבוע נתיב כנתיב מהיר והארכת תקופת הקביעה של נתיב מהיר מחמש שנים לשלושים שנים, שהיא תקופה מקובלת לפרויקטים מסוג זה, לשם השגת איזון כלכלי ורווח סביר למקים הפרויקט. במקביל מוצע לקבוע הסדרים מפורטים לענין הזכויות, החובות, התפקידים והסמכויות של בעל הזיכיון ולענין אופן הפיקוח על פעולתו.

יצוין כי רבים מן ההסדרים המוצעים דומים לאלה הקבועים בחוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995 (להלן – חוק כביש אגרה). עם זאת, כדי לפשט את הליכי גביית האגרה, מוצע להתיר את השימוש בנתיב מהיר רק למי שהתקשר מראש בהסכם עם בעל הזיכיון (להלן – מנוי) או למי ששילם את האגרה לפני הכניסה לנתיב המהיר או במהלך הנסיעה בו, במקום שנקבע לכך על ידי בעל הזיכיון, וכן להטיל על מי שפעל בניגוד להוראות אלה חיוב נוסף על תשלום האגרה.

סעיף 1 מוצע לשנות את שם החוק מ"חוק נתיבים מהירים לרכב ציבורי (נתיבי אגרה) (הוראת שעה), התש"ס-2000" ל"חוק נתיבים מהירים, התש"ס-2000".

השם המוצע ישקף בצורה מדויקת יותר את מהות החוק לאור התיקונים המוצעים. לפי החוק המוצע, הנתיבים המהירים לא יהיו נתיבים לרכב ציבורי בלבד, אלא נתיבים שיעודם הזרמה מהירה של התנועה, הפתוחים לנסיעה של כל כלי רכב כל עוד גודש התנועה מאפשר זאת ובכפוף לתשלום אגרה, תוך מתן עדיפות לתחבורה ציבורית. כמו כן מוצע כאמור כי הוראות החוק יהיו הוראות קבע כאשר התקופה שתוגבל בו היא תקופת הזיכיון.

כחלק מהמאמץ להתמודד עם בעיית הגודש בכבישים, נחקק בשנת 2000 חוק נתיבים מהירים לרכב ציבורי (נתיבי אגרה) (הוראת השעה), התש"ס-2000 (להלן – החוק). מטרת החוק היתה לייעל את השימוש בתשתיות ולעודד את השימוש בתחבורה הציבורית.

סעיף 2 לחוק מסמין את שר התחבורה (להלן – השר), לקבוע נתיב חדש, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת – גם נתיב קיים, שיהיו "נתיבים מהירים" שבהם ניתנת עדיפות לנסיעת תחבורה ציבורית, וזאת למשך תקופה שיקבע השר ושלא תעלה על חמש שנים. יתרת הקיבולת באותם נתיבים, אם תהיה, תשמש לנסיעת רכב פרטי.

הנסיעה בנתיב מהיר על פי סעיף 3 לחוק כרוכה בתשלום אגרה. גובה האגרה אינו קבוע והוא משתנה בהתאם לסוג הרכב ומרחק הנסיעה, ובהתאם לגודש התנועה בנתיב במועד הנסיעה. בכך למעשה אמורה האגרה לווסת את הביקוש של כלי הרכב הפרטיים לשימוש ביתרת הקיבולת בנתיב, ככל שלא תנוצל על ידי התחבורה הציבורית.

החוק חוקק כהוראת השעה, וסמכות השר על פיו להכריז על נתיבים מהירים הוקנתה למשך 5 שנים מיום תחילתו של החוק, זאת היות שדובר בפרויקט ניסיוני, והשאירה היתה לקצוב אותו בזמן ולבחון אותו מחדש בבוא העת.

הקמת נתיב מהיר, בדומה לפרויקטים גדולים אחרים בתחום התשתיות (כגון כביש חוצה ישראל ורכבות קלות בערים הגדולות). כרוכה בתקציבים גדולים הנדרשים לפרויקטים מסוג זה, וקיים על כן קושי לבצעם על ידי המדינה. לפיכך החליטה הממשלה, בהחלטת ממשלה מס' 2317, מיום 30 ביולי 2002 (להלן – החלטת הממשלה), כי ההקמה והתפעול של נתיב מהיר שנקבע על ידי שר תיעשה בידי גורמים מהמגזר הפרטי. ההקמה על ידי גורמים כאמור תיעשה תוך השקעה של הון פרטי,

¹ ס"ח התש"ס, עמ' 199.

- ”אגרה” – תשלום בעד נסיעת רכב בנתיב מהיר כאמור בסעיף 3(א);
- ”אמצעי זיהוי” – אמצעי המיועד לשמש לזיהוי החייב לצורך חיובו בתשלום אגרה וחייבים אחרים לפי הוראות חוק זה, שאושר על ידי הרשות הממונה לפי הוראות סעיף 2ד(ג)2);
- ”בעל זיכיון” – מי שבידו הסמכות להפעיל נתיב מהיר, אחד או יותר, כאמור בסעיף 2א;
- ”בעל רכב” – הבעל הרשום ברישיון הרכב;
- ”דמי טיפול” – תשלומים עתיים מאת מנוי בעבור הטיפול השוטף הכרוך בהתקשרות עמו בהסכם;
- ”דמי רישום” – תשלום מאת מנוי בעבור ההתקשרות עמו בהסכם;
- (2) אחרי ההגדרה ”דרך” ו”רכב” יבוא:
- ”הסכם” – הסכם להסדרת חיובים, כמשמעותו בסעיף 3ג;
- ”הרשות הממונה” – מי שמונה לפי הוראות סעיף 2ד(א) או 2ה(ב), לפי הענין;
- ”חוב חלוט” – חיוב שלא הוגש לגביו ערר כאמור בסעיף 4ח וחלף המועד להגשת ערר כאמור, או שהערר לגביו נדחה ולא ניתן עוד לערער על החלטה שניתנה לגביו, או שניתן לגביו פסק דין חלוט;
- ”חווה זיכיון” – חווה בין הממשלה בשם המדינה לבין בעל זיכיון, כאמור בסעיף 2ב;
- ”חוק החברות הממשלתיות” – חוק החברות הממשלתיות, התשל”ה-1975²;
- ”חיוב” – חיוב בתשלום אגרה, דמי טיפול, דמי רישום, או פיצוי והחזר הוצאות כמשמעותם בסעיף 4א, או חיוב בהפקדת עירבון לפי הוראות חוק זה;
- ”חייב” – כמשמעותו בסעיף 2ד;”;
- (3) אחרי ההגדרה ”יום התחילה” יבוא:
- ”מנוי” – מי שהתקשר בהסכם עם בעל הזיכיון;
- (4) אחרי ההגדרה ”נתיב מהיר” יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

אמצעי הזיהוי, ולא הבעלים הרשום של הרכב שנסע בנתיב המהיר.

להגדרה ”דמי טיפול” ו”דמי רישום” –

מוצע להגדיר תשלומים אלה כתשלומים שבעל הזיכיון יהיה רשאי לגבות ממנויים בעבור ההתקשרות עמם בהסכם ובעבור הטיפול השוטף הכרוך בהתקשרות כאמור. לענין זה יצוין כי בחווה הזיכיון ייקבע האם רשאי בעל הזיכיון לגבות סכומים אלה (ר’ סעיף 2ב(5) לחוק, המוצע בסעיף 4 להצעת החוק), ואם נקבעה בחווה זכותו של בעל הזיכיון כאמור ייקבעו הסכומים של דמי הרישום (תשלום חד פעמי) ושל דמי הטיפול (תשלומים עתיים) על ידי הרשות הממונה (ר’ סעיף 2ד(ג)4) לחוק, המוצע בסעיף 4 להצעת החוק.

סעיף 2 להגדרה ”אמצעי זיהוי” –

מוצע כי זיהוי של מנוי יהיה על פי אמצעי המותקן או שיותקן ברכב ושבאמצעותו יוכל בעל הזיכיון לזהות את המנוי הנוסע בנתיב המהיר לצורך חיובו בתשלום אגרה. המונח אמצעי זיהוי מוגדר באופן רחב, כדי שיהיה אפשר לעשות שימוש באמצעים שפיתחו בעתיד שאינם בהכרח תג חיוב (”פסקל”), המוכר מכביש חוצה ישראל.

בכפוף לאישורה של הרשות הממונה ולפתרונות הטכניים ככל שיהיו קיימים בשוק, תהא קיימת אפשרות לניוד אמצעי זיהוי בין כלי רכב שונים. במקרה של ניוד אמצעי זיהוי כאמור, יחויב בתשלום האגרה בעליו של

² ס”ח התשל”ה, עמ’ 132.

”עירבון” – סכום שיש להפקידו אצל בעל הזיכיון, כנגד קבלת אמצעי זיהוי;

”פיקדון” – סכום המופקד אצל בעל זיכיון על פי הסכם, המתחדש מזמן לזמן והמשמש לכיסוי חיוביו של מנוי;

”פקח” – מי שהוסמך כפקח לפי הוראות סעיף 4ג;

(5) אחרי ההגדרה ”רכב ציבורי” יבוא:

”רכב שיוך” – רכב שנקבע בהסכם כרכב שאליו ייוחסו החיובים אשר בהם יחויב המנוי, לצורך אכיפתם;

תיקון סעיף 2 3. בסעיף 2 לחוק העיקרי, במקום הרישה עד המילים ”רשאי השר” יבוא ”השר רשאי” ובמקום הסיפה החל במילים ”יהיה לתקופה שיקבע” יבוא ”יהיה נתיב מהיר, לתקופה שיקבע, ושלא תעלה על 30 שנים מהמועד שאושר על ידי הרשות הממונה כמועד הפעלתו”.

הוספת סעיפים 2 עד 7א

4. אחרי סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא:

”בעל זיכיון א2. (א) נתיב מהיר יופעל על ידי בעל זיכיון.

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה ”רכב שיוך” –

עד היום הוכרו לפי הסעיף האמור, כנתיב מהיר, הנתיב השמאלי בכביש מספר 1 בקטע הדרך שממחלף נמל התעופה בן גוריון ועד מחלף קיבוץ גלויות המצוי בהקמה (ראה תקנות נתיבים מהירים לרכב ציבורי (נתיבי אגרה) (הוראת שעה) (קביעת קטע דרך כנתיב מהיר), התשס”ד–2004 (ק”ת התשס”ד, עמ’ 178).

לאור החלטת הממשלה ולפיה ההקמה והתפעול של הנתיב המהיר שהוכרו כאמור תהיה בידי בעל זיכיון מהמגזר הפרטי, מוצע להאריך את התקופה האמורה בסעיף 2 לחוק ולאפשר לשר לקבוע, בכל עת (ולא רק במשך חמש שנים מיום תחילת החוק), כי נתיב מסוים יהיה ”נתיב מהיר” במשך התקופה שיקבע ובלבד שלא תעלה על שלושים שנים, זאת כמקובל במיזמי תשתית דומים, כגון כביש חוצה ישראל, רכבות קלות במרכזי ערים וכיו”ב. הארכת התקופה תאפשר לבעל הזיכיון שיקים את הנתיב המהיר להגיע לאיזון כלכלי ולרווח סביר תוך פריסת נטל המימון על פני תקופה ארוכה יחסית.

מכיוון שממועד הקביעה של נתיב כ”נתיב מהיר” ועד למועד תחילת הפעלתו ככזה, צפויה לעבור תקופת זמן של היערכות לקראת ההקמה וההפעלה של הנתיב, מוצע לקבוע כי תקופת שלושים השנים האמורה תימנה החל במועד שאושר על ידי הרשות הממונה, כהגדרתה בחוק המוצע, כמועד הפעלתו של הנתיב המהיר.

סעיף 4 לסעיף א2

מוצע, ככלל, כי נתיב מהיר יופעל על ידי תאגיד רשום בישראל, וזאת כדי לאפשר הקמתם והפעלתם של פרויקטים מסוג זה באמצעות הון שמקורו במגזר הפרטי. תאגיד זה יתקשר בחוזה זיכיון לפי הוראות חוק חובת המכרזים, התשנ”ב–1992.

”רכב שיוך” הוא רכב שנקבע בהסכם בין מנוי לבין בעל זיכיון ושאליו ייוחסו החיובים שבהם יחויב המנוי, לצורך אכיפתם. כך למשל ייוחסו החיובים של המנוי לרכב השיוך לצורך הפעלת הסנקציה של אי חידוש רישיון במקרה של אי תשלום החיובים, לפי סעיף 4 לחוק, המוצע בסעיף 6 להצעת החוק.

קביעת רכב כ”רכב שיוך” נועדה לאפשר לנהג העושה שימוש בנתיב מהיר ברכב שאינו בבעלותו, להתקשר בהסכם עם בעל הזיכיון, שכן רכב השיוך שייקבע יכול שיהיה רכבו של המנוי עצמו או רכב שבעליו הוא אדם אחר. במקרה האחרון קביעת רכב השיוך תיעשה בהסכמת בעליו של הרכב. כך למשל, במקרה שלרשות אדם עומדים שני כלי רכב, האחד ממקום עבודתו, הרשום על שם המעביד, והאחר רכב פרטי הרשום על שמו או על שם אחד מבני משפחתו, יוכל אותו אדם לרשום את הרכב הפרטי כרכב השיוך. כך, לא תידרש הסכמתו של המעביד לנסיעתו של רכבו בנתיב המהיר, שכן החיוב באגרה וסנקציות אם יידרשו, ייוחסו לרכב הפרטי של העובד.

סעיף 3 סעיף 2 לחוק, כנוסחו היום, קובע לאמור:

”קביעת נתיבים מהירים

2. בתקופה שמיום התחילה ועד תום חמש שנים, רשאי השר לקבוע כי נתיב חדש, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת – גם נתיב שאינו נתיב חדש, אחד או יותר בדרך, יהיה, לתקופה שיקבע ושלא תעלה על 5 שנים מיום הקביעה, נתיב מהיר.”

³ ס”ח התשנ”ב, עמ’ 114.

(ב) בעל הזיכיון יהיה חברה שהתאגדה בישראל, שהתקשרה בחוזה זיכיון עם ממשלת ישראל לצורך הפעלת נתיב מהיר, אחד או יותר.

(ג) ההתקשרות בחוזה הזיכיון תהיה לפי הוראות חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992.³

(ד) תקופת הפעלתו של נתיב מהיר על ידי בעל הזיכיון תיקבע בחוזה הזיכיון, ובלבד שלא תעלה על התקופה שקבע השר לפי הוראות סעיף 2 לענין אותו נתיב מהיר.

22. חוזה הזיכיון יקבע את זכותו של בעל הזיכיון לגבות ולקבל אגרה וחייבים אחרים, ויכלול את חובותיו וזכויותיו של בעל הזיכיון לענין הנתיב המהיר והמיתקנים הדרושים לתפעולו התקין, לרבות את אלה:

- (1) תכנונם, בנייתם, הפעלתם, אחזקתם ושיפורם;
- (2) מניעת מפגעים סביבתיים ובטיחותיים בנתיב המהיר ובסביבתו;
- (3) חובת ביטוח מתאים, לרבות לצד ג';
- (4) זכות בעל הזיכיון לגבות דמי רישום או דמי טיפול;
- (5) הסכומים שישולמו למדינה על ידי בעל הזיכיון או שישולמו לבעל הזיכיון על ידי המדינה, המועדים לתשלומם ואופן ביצוע התשלומים;
- (6) אופן החיוב באגרה וקביעת הדרכים לגבייתה, לרבות באמצעות מערכת המופעלת באופן אלקטרוני או באופן אחר (להלן – מערכת גביית האגרה);
- (7) העילות שבשלהן רשאית המדינה להודיע על ביטולו, התלייתו, או שינויו של חוזה הזיכיון.

23. לבעל הזיכיון יהיו נתונות, לענין הפעלת נתיב מהיר, הסמכויות בעל הזיכיון האלה:

- (1) סמכות של רשות תימרון מקומית כמשמעותה לפי פקודת התעבורה;

ד ב ר י ה ס ב ר

ההוראות המוצעות דומות בעיקרן להוראות סעיף

4 לחוק כביש אגרה.

לסעיף 23 המוצע

מוצע לקבוע את הסמכויות שיוקנו לבעל זיכיון לשם הפעלת הנתיב המהיר, ובכלל זה סמכות של רשות תימרון מקומית לפי פקודת התעבורה, סמכות שתאפשר לו להציב תמרוזים הקשורים בהסדרת התנועה בנתיב המהיר ובהכוונתה באופן שוטף. כן מוצע להקנות לבעל הזיכיון את הסמכות להציב ולהפעיל מיתקנים לזיהוי החייבים ולגביית האגרה, והסמכות לגבות אגרה וסכומים נוספים שלהם זכאי בעל הזיכיון לפי הוראות סעיף 44 המוצע.

לסעיף 24 המוצע

מוצע לקבוע את הנושאים העיקריים שתהיה חובה להסדירם בחוזה הזיכיון ובהם: חובתו של בעל הזיכיון לתכנן, לבנות, להפעיל ולתחזק את הנתיב המהיר; חובתו למנוע מפגעים בטיחותיים בנתיב המהיר ובסביבתו; חובתו לערוך ביטוח מתאים לפעולותיו; זכותו לקבוע דמי רישום ודמי טיפול שבהם יחויבו מנויים כהגדרתם בחוק המוצע (נוסף על האגרה); הסכומים שבעל זיכיון ישלם למדינה או יקבל ממנה תמורת ניהול הנתיב המהיר; דרכי החיוב באגרה וגבייתה; העילות לביטול חוזה הזיכיון על ידי המדינה ועוד. נושאים אלה הם המשפיעים על חובת הציבור וזכויותיו בנתיב המהיר, ולכן אין להסתפק בהסדר חוזי, ומוצע לעגנם בחוק.

(2) סמכויות להצבה, להפעלה ולהחזקה של מיתקנים ומכשירים לזיהוי החייב ולגביית האגרה;

(3) סמכות לגבות אגרה וחובים אחרים לפי הוראות חוק זה וחווה הזיכיון.

הרשות הממונה 72. ד. (א) השר ושר האוצר, באישור הממשלה, ימנו כרשות הממונה לענין חוק זה אחד מאלה:

(1) גורם ממשלתי;

(2) תאגיד שהוקם בחוק;

(3) חברה ממשלתית או חברה־בת ממשלתית כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות.

(ב) הודעה על מינוי הרשות הממונה תפורסם ברשומות.

(ג) תפקידי הרשות הממונה הם:

(1) לפקח על פעילותו של בעל הזיכיון ובכלל זה על אופן הפעלת הנתיב המהיר ועל קיום הוראות הדין וחווה הזיכיון על ידו, ולתת לבעל הזיכיון כל הוראה הנדרשת לצורך פיקוח כאמור;

(2) לאשר את אמצעי הזיהוי שיהיו בשימוש המנויים ואת אופן השימוש בהם;

(3) לתת הוראות לבעל הזיכיון לענין אופן ההתקשרות עמו בהסכם, תנאי ההסכם ואופן אכיפתו וכן לאשר את נוסח ההסכם;

(4) לקבוע את סכום העירבון וסכום הפיקדון שבעל הזיכיון יהיה רשאי לדרוש ממנויים, ואם נקבעה בחווה הזיכיון זכותו של בעל הזיכיון לגבות דמי טיפול או דמי רישום ממנויים – לקבוע גם את סכומיהם; הודעה על סכומים שקבעה הרשות הממונה כאמור תפורסם ברשומות.

ד ב ר י ה ס ב ר

מסגרת להקמתם של נתיבים מהירים אחדים במקומות שונים בארץ; במקום זאת, מוצע לקבוע רשימה סגורה של סוגי הגופים העשויים להתמנות כרשות הממונה.

הרשות הממונה היא הגורם המפקח מטעם המדינה על קיום הוראות החוק וחווה הזיכיון ועל כן עליו להיות גוף שלממשלה יש שליטה מלאה בו או שהוא פועל במישרין מכוח חוק.

בין שאר תפקידה על הרשות הממונה לאשר את אמצעי הזיהוי, לתת לבעל הזיכיון הוראות לענין התקשרותו בהסכמים עם מנויים, לקבוע את סכומי העירבון וסכומי הפיקדון שייגבו ממנויים, וכן לקבוע את דמי הטיפול ודמי הרישום שייגבו מהם, ככל שחווה הזיכיון יאפשר גביה של תשלומים אלה.

סמכויות דומות מוקנות לבעל זיכיון לפי חוק כביש אגרה, בסעיף 7 לחוק האמור.

לסעיף 72 המוצע

מוצע לקבוע כי השר ושר האוצר, באישור הממשלה ימנו גורם ממשלתי, תאגיד שהוקם בחוק, חברה ממשלתית או חברה־בת ממשלתית, להיות רשות ממונה לענין החוק, שתפקידה העיקרי לפקח על פעילותו של בעל הזיכיון ועל עמידתו בהוראות החוק וחווה הזיכיון. להבדיל מהוראות סעיף 1 לחוק כביש אגרה, שם נקבע כי הרשות הממונה היא חברת כביש חוצה ישראל בע"מ או מי שהממשלה תמנה לכך בהתאם לחווה הזיכיון, מוצע שלא לקבוע בחוק המוצע את זהות הרשות הממונה ולאפשר גמישות במינוי, כיוון שהחוק אינו מסדיר הקמתו של נתיב מסוים, דוגמת חוק כביש אגרה, אלא מהווה חוק

5) כל תפקיד אחר שיוטל על הרשות הממונה לפי הוראות חוק זה או חוזה הזיכיון.

הפעלת נתיב מהיר שלא בידי בעל זיכיון
72. (א) על אף הוראות סעיף 2א רשאי השר, באישור שר האוצר, לקבוע כי נתיב מהיר, אחד או יותר, יופעל בידי המדינה או בידי חברה בבעלות ממשלתית מלאה כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות.

(ב) קבע השר כי נתיב מהיר יופעל בידי המדינה או בידי חברה בבעלות ממשלתית מלאה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא, יחד עם שר האוצר ובאישור הממשלה, למנות רשות ממונה לגבי אותו נתיב מהיר, מבין הגופים המנויים בסעיף 2ד(א) ו-2).

ג) הסמכויות הנתונות לפי חוק זה לבעל הזיכיון יהיו נתונות למי שמונה כמפעיל נתיב מהיר לפי הוראות סעיף קטן (א), ועל הרשות הממונה לגביו, שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ב), יחולו הוראות סעיף 2ד(ג), הכל בשינויים המחויבים.

תיקון סעיף 3

5. בסעיף 3 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ד) – בטל.

הוספת סעיפים
3א עד 3ד

6. אחרי סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

3א. (א) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע פטור מתשלום אגרה או חיובים אחרים לפי חוק זה, או סכום מופחת שלהם, לסוגי רכב ציבורי וכן, אם מצא שהדבר יסייע לניצול יעיל של נתיב מהיר – גם לסוגי רכב אחרים או לסוגי משתמשים בנתיב המהיר, והכל לצמיתות, לתקופה קצובה או למספר נסיעות שיקבע.

”פטור מתשלום אגרה ומחיובים אחרים

(ב) נקבע פטור מתשלום אגרה לפי הוראות סעיף קטן (א), לא יחול הפטור על משתמש מסוים או לגבי רכב מסוים, אלא אם כן אותו משתמש או בעל הרכב, לפי הענין, נרשם אצל בעל הזיכיון באופן שעליו הורה באישור הרשות הממונה, או שחובת הרישום האמורה אינה חלה לגביו על פי הוראת הרשות הממונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיפים 5 ו-6

לסעיף 2ה המוצע

סעיף 5 ולסעיף 3א המוצע

סעיף 6 ו-5 (ד) השר רשאי לפטור סוגי רכב ציבורי מתשלום האגרה.”

מוצע להרחיב את סוגי הפטורים וההנחות מאגרה ומחיובים אחרים שאותם רשאי השר לקבוע, כך שבנוסף לפטור הניתן לסוגי רכב ציבורי יהא השר רשאי, בהסכמת שר האוצר, לקבוע פטורים או הנחות גם לסוגי כלי רכב שאינם ציבוריים וכן לסוגי משתמשים (למשל כלי רכב מרובי תפוסה). פטור כאמור יכול שייקבע לצמיתות, לתקופה קצובה או למספר נסיעות מוגבל.

ככלל, כאמור, יופעל נתיב מהיר על פי הוראות החוק המוצע על ידי בעל זיכיון. עם זאת מוצע לאפשר הפעלת נתיב מהיר על ידי המדינה או על ידי חברה ממשלתית בבעלות מלאה, במקום על ידי בעל זיכיון, זאת במקרים שיקבע השר, באישור שר האוצר (למשל, לתקופת ביניים כאשר הפעלת הנתיב המהיר על ידי בעל זיכיון נכשלה – עד לבחירת בעל זיכיון חדש, כאשר לא נבחר בעל זיכיון או כאשר היקף הפרויקט אינו מצדיק עריכת מכרז והפעלה על ידי המגזר הפרטי).

במקרה כזה, מוצע לאפשר לשר ולשר האוצר, באישור הממשלה למנות רשות ממונה מיוחדת לענין אותו נתיב מהיר שתהיה גורם ממשלתי או תאגיד שהוקם בחוק ולא חברה ממשלתית או חברה-בת ממשלתית, שכן חברה ממשלתית אחת אינה יכולה לפקח על חברה ממשלתית אחרת.

עם זאת, מוצע לחייב את מקבל הפטור להירשם ככזה אצל בעל הזיכיון, לצורך החלת הפטור לגביו, אלא אם כן קבעה הרשות הממונה אחרת. זאת, כדי להקל על הליכי הגביה על ידי יצירת אבחנה ברורה וחד משמעית בין רכב שנסיעתו בנתיב המהיר בלא תשלום אגרה היא

3.ב. (א) לא ינהג אדם ברכב בנתיב מהיר, אלא אם כן מתקיים אחד
מאלה:

- (1) ברכב קיים אמצעי זיהוי על פי הסכם תקף;
- (2) האגרה בעד אותה נסיעה שולמה מראש או שולמה במהלך
הנסיעה בנתיב מהיר, הכל כפי שקבע בעל הזיכיון באישור
הרשות הממונה;
- (3) חל פטור מתשלום אגרה לגבי אותה נסיעה לפי הוראות
חוק זה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על נהיגה ברכב שאין לעכב או
למנוע את נסיעתו בנתיב מהיר לפי חוק זה.

3.ג. (א) המבקש להסדיר מראש את אופן חיובו באגרה ובחיובים אחרים
לפי הוראות חוק זה, בשל נסיעות ברכב בנתיב מהיר, יתקשר לשם כך
בהסכם עם בעל הזיכיון.

(ב) הסכם כאמור בסעיף קטן (א) יכלול, בין השאר, הוראות בענין
השימוש באמצעי הזיהוי, וכן הוראות לענין אופן תשלום האגרה וחיובים
אחרים לפי חוק זה, באחת מדרכים אלה:

(1) תשלום באמצעות פיקדון; נקבע אופן תשלום כאמור,
יכלול ההסכם, בין השאר, הוראות לענין אופן הפקדת הפיקדון
וחידושו, מסירת פרטים למפקיד על הסכומים המופקדים וקבלת
יתרת כספי הפיקדון בשל ביטול ההסכם;

(2) תשלום באמצעות כרטיס חיוב, כהגדרתו בחוק כרטיסי
חיוב, התשמ"ו-1986⁴, או באמצעות הוראת קבע בבנק; נקבע
אופן תשלום כאמור ייקבע בהסכם רכב שיוך, בהסכמה בכתב
ומראש מאת בעל הרכב האמור;

(3) תשלום בדרך אחרת ובתנאים כפי שתורה הרשות
הממונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

משמש כנתיב בלעדי לאותו תוואי, ויש לו תחליף חינם,
בנתיבים מקבילים.

עם זאת מוצע להבהיר כי הגבלה זו אינה חלה לענין
כניסה לנתיב מהיר של סוגי רכב מסוימים שלגביהם נקבע
בסעיף 10 לחוק כביש אגרה, כפי שהוחל בסעיף 9 לחוק
המוצע, כי אין לעכב או למנוע את נסיעתם בנתיב מהיר.

לסעיף 3ג המוצע

מוצע לאפשר לאדם להסדיר מראש את אופן חיובו
באגרה או בחיובים אחרים לפי החוק בדרך של התקשרות
בהסכם עם בעל הזיכיון. אדם שהתקשר בהסכם כאמור
מוגדר לצורך החוק, בסעיף 1 המוצע, כמנוי. במסגרת
ההסכם יוסדר אופן השימוש באמצעי זיהוי על ידי
המנוי וכן יתאפשר למנוי לשלם אגרה בשל הנסיעות
בנתיב המהיר באמצעי תשלום שונים, ובכלל זה תשלום
באמצעות פיקדון, כרטיס אשראי, הוראת קבע בבנק או
כל דרך אחרת שתורה הרשות הממונה.

כדין, לרכב אחר שנסיעתו כאמור יש בה משום הפרה
של החוק ויש להפעיל לגביו הליכים לגביית האגרה
והתשלומים הנוספים שבהם הוא מחויב בגין ההפרה.

לסעיף 3ב המוצע

מוצע להגביל את אופן השימוש בנתיב המהיר, כך
שהכניסה לנתיב תותר רק למנויים אשר התקשרו מראש
בהסכם עם בעל הזיכיון (להלן – ההסכם) ושברכבם
מותקן אמצעי זיהוי על פי הסכם כאמור, למי ששילמו
את האגרה לפני הכניסה לנתיב המהיר או במהלך
הנסיעה בו, או למי שפטורים מתשלום אגרה לפי הוראות
החוק (למשל לפי סעיף 3א המוצע). לפי החוק המוצע,
אין הנתיב המהיר מיועד למשתמשים מזדמנים שישלמו
על פי חשבון שיוגש להם בהמשך, זאת כדי לפשט את
הניהול ולהוזילו. ההצדקה לכך היא שאין הנתיב המהיר

⁴ ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

ד3. (א) היה ברכב בעת הנסיעה בנתיב מהיר אמצעי זיהוי על פי הסכם תקף, יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה נסיעה, המנוי שזוהה באמצעות אמצעי הזיהוי האמור.

(ב) לא היה ברכב בעת הנסיעה בנתיב מהיר אמצעי זיהוי כאמור בסעיף קטן (א), יהיה החייב בתשלום האגרה בעד אותה נסיעה, בעל הרכב במועד הנסיעה, אלא אם כן שולמה האגרה בעד אותה נסיעה מראש או במהלך הנסיעה, כאמור בסעיף 3ב(א)(2).

(ג) הוראות סעיף זה לא יחולו אם המנוי או בעל הרכב, לפי הענין, הוכיח כי אמצעי הזיהוי או הרכב נגנב ממנו.

החייב בתשלום
אגרה

7. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

4. השר רשאי לקבוע הגבלות לענין כניסת רכב שאינו רכב ציבורי לנתיב מהיר, לשם מניעת הפרעה לנסיעת רכב ציבורי בנתיב המהיר או האטה משמעותית של נסיעה כאמור, בשים לב, בין השאר, לגודש התנועה בנתיב המהיר.

תיקון סעיף 4

8. אחרי סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

4א. (א) בעל הזיכיון רשאי לדרוש מכל אחד מהמנויים להלן, פיצוי והחזר הוצאות שנקבעו לכך לפי סעיף קטן (ב):

ד ב ר י ס ב ר

הנסיעה, יהיה החייב בתשלום האגרה הבעלים הרשום של הרכב.

סעיף 7 סעיף 4 לחוק קובע לאמור:

“הגבלת כניסת כלי רכב שאינם ציבוריים

4. השר או מי שהוא הסמיכו לכך רשאי למנוע כניסת רכב שאינו רכב ציבורי לנתיב מהיר, אם כתוצאה מגודש התנועה בנתיב המהיר נגרמת, או עלולה להיגרם, הפרעה או האטה משמעותית לנסיעת הרכב הציבורי.”

מוצע להבהיר כי סמכות השר להגביל כניסת כלי רכב שאינם ציבוריים לנתיב מהיר, היא בדרך של התקנת תקנות.

סעיף 8 לסעיף 4א המוצע

מוצע לאפשר לבעל זיכיון לגבות פיצוי והחזר הוצאות ממי שעשה שימוש בנתיב המהיר בלי ששילם חיוב המוטל עליו לפי החוק, ממי שעשה מעשה שיש בו כדי למנוע את זיהוי חיוב על פי החוק או את חיובו באגרה, ממי שפגע במערכת גביית האגרה או ממי שרכבו פונה מנתיב מהיר לפי סעיף 4ד(ד) המוצע. סכומי הפיצוי והחזר ההוצאות שייגבו מכל אחד ואחד מהמנויים לעיל ייקבעו בתקנות על ידי השר בהסכמת שר האוצר, והם ייגבו מהם על ידי בעל הזיכיון, נוסף על האגרה.

הוראה דומה קיימת בסעיף 12 לחוק כביש אגרה

כאשר מדובר בתשלום באמצעות כרטיס אשראי או הוראות קבע בבנק מוצע לחייב קביעת רכב שיוך בהסכם. בניגוד למצב של פיקדון, אמצעי תשלום של כרטיס אשראי או הוראת קבע, הוא תשלום עתידי שעשוי להיכשל ודרישת התשלום עלולה שלא להיות מכובדת דבר שיוצר סיכון מוגדל לבעל הזיכיון. קביעת רכב שיוך שעליו יופעלו אמצעי הגביה, יקל על בעל הזיכיון לגבות את החיובים (ר) גם דברי הסבר להגדרה “רכב שיוך” שבסעיף 1 המוצע).

לסעיף 3ד המוצע

מוצע להגדיר מיהו החייב בתשלום אגרה בשל נסיעת רכב בנתיב המהיר.

על פי החוק הקיים, המאמץ בסעיף 5 חלק מהוראות חוק כביש אגרה, ובכלל זה את הוראות סעיף 6א לחוק האמור, החייב בתשלום אגרה הוא מי שהיה הבעלים הרשום ברישיון הרכב במועד הנסיעה.

לאור סעיף 3א לחוק המוצע, הקובע כי תנאי לנסיעה בנתיב מהיר הוא התקשרות מוקדמת בהסכם או תשלום במהלך הנסיעה בנתיב, הגדרת החייב בחוק כביש אגרה אינה מתאימה עוד.

מוצע לקבוע כי החייב בתשלום אגרה ברכב שבו מותקן אמצעי זיהוי, יהיה המנוי שהתקשר בהסכם ביחס לאותו אמצעי זיהוי. רק במקרה שבו לא מותקן ברכב אמצעי זיהוי כאמור, ולא שולמה האגרה במהלך

הצעות חוק הממשלה – 181, י”ג בסיון התשס”ה, 20.6.2005

- (1) אדם שלא שילם חיוב שהוא חייב בתשלומו לפי חוק זה;
- (2) אדם שעשה מעשה שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את חיובו באגרה או אדם שפגע במערכת גביית האגרה באופן אחר;
- (3) אדם שרכבו פונה מנתיב מהיר לפי הוראות סעיף 4ד(ד).

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע את סכומי הפיצוי והחזר ההוצאות שישולמו בידי כל אחד מהמנויים בסעיף קטן (א), לפי הענין.

4ב. (א) לא שילם חייב חובות חלוטים בשל שלוש נסיעות בנתיב מהיר, לאחר שנשלחו לו הודעות על חיובים אלה, לא תחדש רשות הרישוי, כהגדרתה בפקודת התעבורה, את רישיון הרכב שבשלו לא שולמו החובות החלוטים או את רישיון רכב השייך שאליו מיוחסים החובות כאמור, לפי הענין, ובלבד שהומצא הודעות לבעל הרכב על ידי בעל הזיכיון ועל ידי רשות הרישוי, ולפיהן לא יחודש רישיון הרכב אם לא ישולם מלוא החוב החלוט לפני מועד חידוש הרישיון האמור; הודעות לפי סעיף זה יישלחו בדואר רשום 90 ימים לפחות לפני מועד חידוש רישיון הרכב.

אי חידוש רשיון

(ב) בסעיף זה, "מלוא החוב החלוט" – החוב החלוט וכן הפרשי הצמדה, תוספת פיגור ותוספת ריבית פיגורים כהגדרתם בסעיף 12 לחוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995⁵, כפי שהוחל בסעיף 5 לחוק זה, ככל שהחייב חב בהם.

4ג. (א) השר, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, רשאי למנות פקחים, מבין עובדי בעל הזיכיון, לצורך ביצוע תפקידי בעל הזיכיון לפי חוק זה.

(ב) לא ימונה פקח לפי הוראות סעיף קטן (א) אלא אם כן התקיימו שניים אלה:

מינוי פקחים

- (1) משטרת ישראל לא הודיעה, בתוך חודש מפנייתו של השר אליה, כי היא מתנגדת למינויו מטעמים של שלום הציבור או ביטחון המדינה, לרבות בשל עברו הפלילי;
- (2) הוא קיבל הכשרה מתאימה, כפי שנקבעה בין משטרת ישראל ובין הרשות הממונה.
- (ג) הודעה על מינוי פקחים לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע להבהיר כי במקרה שבו נרשם רכב שיוך על פי הסכם בין בעל זיכיון לבין מנוי, תופעל הסמכות האמורה של אי חידוש רישיון, כנגד בעליו הרשום של רכב השייך.

לסעיף 34 המוצע

מוצע לאפשר לבעל זיכיון להיעזר בפקחים לצורך הפעלת סמכויותיו לפי החוק. הפקחים ימונו על ידי השר בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, מבין עובדי בעל הזיכיון.

לסעיף 4ב המוצע

לפי סעיף 5 לחוק, כנוסחו היום, המאמץ את הוראות סעיף 12 לחוק כביש האגרה, מוסמכת רשות הרישוי שלא לחדש את רישיון הרכב של בעל רכב בשל אי תשלום חוב חלוט שנוצר בגין שלוש נסיעות בנתיב המהיר. הסעיף הנוכחי דומה במהותו להסדר הקיים ואולם מוצע כי הסמכות האמורה תופעל על ידי רשות הרישוי רק לאחר שנשלחו לחייב הודעות חיוב בשל שלוש נסיעות לפחות בנתיב המהיר.

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 38.

74. (א) פקח רשאי למנוע כניסת רכב לנתיב מהיר או לעכב יציאת רכב מנתיב מהיר, ולהורות לנוהג ברכב לפנותו מהנתיב המהיר לדרך שיוורה לו, אם יש לו יסוד סביר להניח כי מתקיים אחד מאלה:

(1) הנהיגה בנתיב מהיר אסורה לפי הוראות חוק זה או הוראות כל דין אחר;

(2) לא שולם חוב חלוט בשל הנסיעה באותו רכב בנתיב המהיר או שהרכב הוא רכב שיוך שאליו מיוחס חוב חלוט שלא שולם;

(3) נעשה מעשה ביחס לרכב שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את החיוב באגרה בשל אותה נסיעה;

(4) אחד הנוסעים ברכב פגע במערכת גביית האגרה.

(ב) עיכב פקח רכב או מנע את כניסתו לנתיב מהיר לפי הוראות סעיף קטן (א), יודיע לנוהג ברכב את העילה שבשלה מעוכב הרכב או נמנעת כניסתו.

(ג) עיכב פקח רכב, לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי הוא לדרוש מהנוהג ברכב למסור לו את שמו ומענו, ולהציג לפניו את תעודת הזהות שלו או תעודה רשמית אחרת המעידה על זהותו שהוא חייב לשאתה על פי דין, וכן את רישיון הרכב.

(ד) סירב הנהוג ברכב למלא אחר הוראת פקח שניתנה לו לפי סעיף קטן (א), רשאי הפקח לפנות את הרכב מהנתיב המהיר, בין בעצמו ובין באמצעות רכב גרירה.

74. (א) פקח רשאי לאסור או להגביל נסיעת רכב בנתיב המהיר או בחלק ממנו, כניסת רכב אליו או יציאה ממנו, וכן לפנות רכב מהנתיב המהיר, בין בעצמו, בין באמצעות רכב גרירה, ובין באמצעות רשות מרשויות המדינה המוסמכת לכך, והכל כדי למנוע הפרעה לנסיעה בנתיב המהיר או האטה משמעותית של נסיעה כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

עוד מוצע לאפשר לפקח לדרוש מהנוהג ברכב להציג לפניו תעודה מזהה שלו ואת רישיון הרכב, כדי לזהות את הנהג וכן לקבל את פרטי בעל הרכב הרשום, שהוא החייב בתשלום על פי החוק במקרים שבהם לא שולמה האגרה מראש או במהלך הנסיעה, והוא גם האחראי על עבירות תעבורה הנעברות ברכב לפי סעיף 27 לפקודת התעבורה. כמו כן, מוצע להטיל על הפקח את החובה להודיע לנוהג ברכב את העילה שבשלה מעוכב הרכב או נמנעת כניסתו לנתיב המהיר.

במקרה שבו מסרב הנהוג ברכב למלא אחר הוראת הפקח שניתנה לפי הסעיף המוצע, מוצע להסמיך את הפקח לפנות את הרכב בין בעצמו ובין באמצעות רכב גרירה.

יצוין כי סמכויות דומות מוקנות לבעל זיכיון לפי חוק כביש אגרה, בסעיף 12(א)(1) ו-2 לחוק האמור.

לסעיף 4 המוצע

כדי למנוע הפרעות לנסיעה בנתיב מהיר או האטות משמעותיות של נסיעה כאמור, מוצע לאפשר לפקחים

לסעיף 74 המוצע

לשם אכיפת החיובים על פי החוק, מוצע להקנות לפקח סמכות למנוע כניסת רכב לנתיב מהיר או לעכב יציאתו ממנו וכן להורות לנוהג ברכב לפנותו מהנתיב המהיר לדרך שיוורה לו, במקרים אלה:

– הנהיגה ברכב בנתיב מהיר אסורה לפי הוראות החוק המוצע או לפי הוראות כל דין אחר (למשל נסיעה בניגוד להוראות סעיף 33 לחוק, המוצע בסעיף 6 להצעת החוק או נסיעה בניגוד לתמרוך האוסר כניסה לנתיב של סוגי רכב מסוימים בכלל או בשעות מסוימות);

– לא שולם חוב חלוט בגין נסיעה קודמת של אותו הרכב בנתיב המהיר או שמדובר ברכב שיוך שמיוחס לו חוב חלוט שלא שולם;

– נעשה מעשה ביחס לרכב, שיש בו כדי למנוע את זיהוי החייב או את החיוב באגרה בשל אותה נסיעה (למשל הסתרת לוחית הזיהוי של הרכב);

– אחד הנוסעים ברכב פגע במערכת גביית האגרה.

(ב) הוראות תקנות 23 ו-24 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961;⁶ יחולו לענין הפעלת סמכויות פקח לפי סעיף קטן (א).

10. פקח המפעיל סמכויותיו לפי חוק זה יהא לבוש מדים ויענוד תג זיהוי הנושא את שמו ושם משפחתו; המדים ותג הזיהוי ייקבעו על ידי בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה.

הזדהות פקח

14. אדם יציית להוראות פקח שניתנו מכוח סמכויותיו לפי חוק זה.

ציית לפקח

14. (א) מי שחולק על חיוב או מי שרואה את עצמו נפגע מהפעלת סמכויות בעל הזיכיון לפי חוק זה, רשאי, בתוך 45 ימים ממועד קבלת ההודעה על החיוב או ממועד הפעלת הסמכויות כאמור, לערור על כך לפני ועדת ערר; בערר לפי סעיף זה יהיה בעל הזיכיון המשיב.

ועדות ערר

(ב) השר ושר האוצר ימנו ועדות ערר, כל אחת בת שלושה חברים, והם: מי שכשיר להיות שופט שלום, מתוך רשימה שיגיש שר המשפטים, והוא יהיה היושב ראש, נציג משרד התחבורה ונציג ציבור.

(ג) ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992,⁷ יחולו על ועדת הערר, בשינויים המחויבים מחוק זה, ואולם החלטה סופית של ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי, אם ניתנת רשות לכך מאת בית המשפט המחוזי, בתוך המועד שייקבע בתקנות.

(ד) עותק מכל ערר המוגש לוועדת ערר ומכל ערעור המוגש לבית המשפט המחוזי, לפי סעיף זה, יומצא לרשות הממונה; ראתה הרשות הממונה שענין ציבורי שהוא בתחום תפקידיה או סמכויותיה לפי חוק זה, עלול להיות מושפע או כרוך בהליך של ערר או ערעור לפי סעיף זה, רשאית היא להתייצב באותו הליך ולהשמיע את עמדתה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 4 המוצע

סעיף 5 לחוק, בנוסחו היום, מאמץ את הוראות סעיף 10ב לחוק כביש אגרה שענינו ועדות ערר. מוצע לאמץ הוראות אלה אך לקבוע בהן כמה שינויים:

– מוצע לקבוע כי המועד להגשת ערר יהיה 45 ימים ממועד קבלת ההודעה על החיוב, במקום 30 הימים הקבועים בסעיף 10ב לחוק כביש אגרה. הארכת המועד נועדה להתאים את המועד להגשת ערר לזה הקבוע בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992.

– מוצע לקבוע כי בוועדת הערר יהיה חבר נציג משרד התחבורה, במקום נציג הרשות הממונה הקבוע בחוק כביש אגרה. מכיוון שהערר הוא על הפעלת הסמכויות בידי בעל הזיכיון, מוצע כי חבר ועדת הערר לא יהיה חבר הרשות הממונה המנחה את בעל הזיכיון בהפעלת סמכויותיו אלה.

מוצע לחייב מסירת עותק לרשות הממונה מכל ערר ומכל ערעור שיוגשו לפי הסעיף המוצע, ולאפשר לרשות להתייצב בהליך ולהשמיע את עמדתה במקרה שהערר או הערעור מעוררים שאלות עקרוניות בעלות השלכה בין השאר, על כלל משתמשי הנתבי המהיר או על חלק ממנו או על אופן הפעלת הנתבי המהיר.

לאסור או להגביל את השימוש בנתיב מהיר או בחלק ממנו, לקבוע תנאים לשימוש בו ובמידת הצורך – לפנות כלי רכב ממנו. כך לדוגמה במקרה של רכב שנעצר בנתיב עקב תקלה או תאונה, רשאי פקח למנוע כניסת כלי רכב נוספים ולהנחות את המשתמשים בנתיב בדבר עקיפת הרכב שנעצר.

כדי לאפשר את ביצוע הסמכויות שבסעיף המוצע, מוצע להחיל לענין זה, בשינויים המחויבים את הוראות תקנות 23 ו-24 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, שם קבועה חובת ציות לשוטרים (ובענינו – לפקחים) וכן מפורטים האותות שיינתנו בעת הכונת התנועה.

לסעיפים 14 ו-14 המוצעים

מוצע לקבוע חובת ציות לפקחים שמונו לפי הוראות החוק המוצע, ובמקביל, כדי שיהיה אפשר לזהותם, לחייב את הפקחים ללבוש מדים ולענוד תג זיהוי הנושא את שמו, כפי שייקבעו על ידי בעל הזיכיון באישור הרשות הממונה.

⁶ ק"ת התשכ"א, עמ' 1425 (2525).

⁷ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

“פלט” – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ”ה–1995⁸;

“רשומה אלקטרונית” – כל אחד מאלה:

- (1) צילום שנעשה במצלמה או במסרטה המופעלות באופן אלקטרוני או באופן אחר;
- (2) מידע שנקלט או נשמר באמצעים אלקטרוניים, דיגיטליים או אופטיים, כשהוא נראה, נקרא או מאוחזר באמצעים כאמור, לרבות פלט.
- (ב) רשומה אלקטרונית שהוגשה בדרך שנקבעה בתקנות לפי סעיף קטן (ג)(1) ו־(2), תהיה ראייה קבילה בכל הליך משפטי ובכל הליך לפי הוראות חוק זה, לגבי –
 - (1) אמצעי הזיהוי, או מספר הרישום של הרכב המופיע בלוחית הזיהוי שלו, כפי שנקלטו ברשומה האלקטרונית;
 - (2) מקום הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב בעת קליטת הנתונים לגביהם ברשומה האלקטרונית;
 - (3) זמן הימצא אמצעי הזיהוי או הרכב שלגביהם נקלטו נתונים ברשומה האלקטרונית במקום האמור בפסקה (2), כפי שצוין ברשומה האלקטרונית.
- (ג) שר המשפטים יקבע –
 - (1) כללים לפיקוח ולבקרה על המכשירים המפיקים את הרשומות האלקטרוניות ועל הרשומות האלקטרוניות המוגשות כראיות, והטיפול בהם;
 - (2) אופן הגשת רשומות אלקטרוניות שנעשו לפי סעיף זה;
 - (3) כללים להגשתם של ראיות או מסמכים נוספים, אם יידרשו, לענין חוב בשל אי תשלום אגרה.
- (ד) לענין סעיף זה, לא ייחשב פלט שהוא רשומה אלקטרונית כהעתק, אלא כמקור.”

ד ב ר י ה ס ב ר

במצלמה או במסרטה (למשל קובץ מחשב המשמר את נתוני אמצעי הזיהוי שנקלטו על ידי מיתקן לקריאתם המוצב בנתיב) תוכל לשמש כראיה קבילה. הרחבת האמצעים העשויים לשמש כראיה נועדה לתת מענה לשימוש באמצעים טכנולוגיים מתקדמים.

כמו כן, כדי להתגבר על “כלל הראיה הטובה ביותר” מוצע לקבוע, כי הגשת רשומה אלקטרונית שהיא פלט מחשב, בהליך משפטי, לא תיחשב כהגשת העתק אלא כהגשת מקור.

לפי המוצע, הוועדה תפעל על פי הוראות חוק בתי הדין המינהליים, והחלטותיה יהיו נתונות לערעור לפני בית המשפט המחוזי, על פי רשות מאת בית המשפט המחוזי.

לסעיף 4ט המוצע

סעיף 5 לחוק, כנוסחו היום, מאמץ את הוראות סעיף 1א לחוק כביש אגרה ולפיהן צילום שנעשה במצלמה או במסרטה יהיה קביל כראיה בכל הליך משפטי.

מוצע להרחיב את הסעיף ולקבוע, שכל רשומה אלקטרונית כהגדרתה בסעיף המוצע, אף אם אינה צילום

⁸ ס”ח התשנ”ה, עמ’ 366.

5. הוראות סעיפים 8, 9 (ב) ו-(ג), 10, 12ג, 14, 15 ו-17 לחוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995, לרבות התקנות שהותקנו לפיהם יחולו לענין חוק זה, בשינויים המחויבים, ככל שלא נקבע אחרת בחוק זה, ובשינוי זה: לענין סעיף 12ג לחוק האמור, במקום ההגדרה "ריבית פיגורים" יקראו: "ריבית פיגורים" – כמשמעותה בסעיף 5 (ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961⁹.

"תחולת חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל)

10. בסעיף 6 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע דרכים להמצאת הודעות לפי חוק זה לרבות הודעות על חיובים, מועדים לתשלום חיובים, וכן הסדרי גביה לענין חוק זה, לרבות לגבי כלי רכב שאינם רשומים בישראל."

11. בסעיף 7 לחוק העיקרי, פסקה (1) – תימחק.

12. בפקודת התעבורה¹⁰, בתוספת החמישית, בפרט 5 –

ד ב ר י ה ס ב ר

לצורך החוק המוצע הגדרה חדשה למונח "ריבית פיגורים".

כמו כן מוצע למחוק את הסיפה הקבועה בסעיף קטן (א) של סעיף 5 לחוק, בנוסחו היום, וכן את סעיף קטן (ב) של הסעיף האמור, זאת בהתאמה להוראות החוק המוצע ולפייהן, ככלל, יופעל הנתיב המהיר על ידי בעל זיכיון מן המגזר הפרטי.

סעיף 10 מוצע לתקן את סעיף 16 לחוק, שענינו סמכות השר להתקין תקנות לביצוע החוק, ולהבהיר כי סמכות זו כוללת התקנת תקנות לענין דרכי המצאת הודעות לפי החוק, מועדים לתשלום חיובים וקביעת הסדרי גביה לרבות מכלי רכב שאינם רשומים בישראל. הסמכה דומה קיימת בסעיף 12 (ב) לחוק כביש אגרה.

סעיף 11 סעיף 7 (1) לחוק קובע לאמור:

"השר רשאי –

(1) באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע כי נתיב כאמור בסעיף 2 יהיה נתיב מהיר, אף אם חלפו חמש שנים מיום התחילה."

הוראה זו מתיירת לאור ביטול הוראת השעה והארכת תקופת ההכרזה על נתיב כנתיב מהיר לתקופה של עד 30 שנים, ומוצע על כן למחקה.

סעיף 12 מוצע לתקן את התוספת החמישית לפקודת התעבורה, כך שבעל הזיכיון יוכל לקבל פרטי מידע מרשות הרישוי כמפורט בתוספת האמורה (למשל – פרטי בעליו הרשום של רכב שנסע בנתיב המהיר בניגוד להוראות החוק, לשם אכיפת הסמכויות המסורות בחוק לבעל הזיכיון).

סעיף 9 סעיף 5 לחוק קובע לאמור:

"תחולת חוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל)

5. (א) הוראות סעיפים 1, 6א, (2) 7 ו-(3) עד 10, 12 עד 12 ו-15 לחוק כביש אגרה (כביש ארצי לישראל), התשנ"ה-1995, לרבות התקנות שהותקנו לפיהם יחולו לענין חוק זה, בשינויים המחויבים, ככל שלא נקבע אחרת בחוק זה, ובלבד שסמכויות בעל הזיכיון לפי החוק האמור נתונות לשר או למי שהוא הסמיך לכך.

(ב) לא יוסמך מי שאינו עובד ציבור בסמכות מהסמכויות האמורות בסעיף קטן (א), אלא אם כן אישרה ועדת הכלכלה של הכנסת את תנאי ההתקשרות עמו."

סעיף 5 לחוק מהווה, בעיקרו, אימוץ של כמה סעיפים מחוק כביש אגרה. תוכנם של סעיפים 1, 6א, 7 (2) ו-(3), 12 ו-12 הוסדר בחוק המוצע באופן ישיר, ועל כן אין עוד צורך באימוצם.

בנוסף, מוצע לאמץ גם את הוראות סעיף 14 לחוק כביש אגרה, שענינו שמירת דינים, וכן את הוראות סעיף 17 לחוק האמור השולל את תחולת סעיף 5 (ג) לחוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, ולפיו הסכם זיכיון שענינו מחצבים לא ייחתם על ידי הממשלה לתקופה העולה על 20 שנה, אלא באישורה של ועדת הכלכלה של הכנסת.

בסעיף 12ג לחוק כביש האגרה, אשר אומץ במסגרת החוק הקיים, מוגדר המונח "ריבית פיגורים" כמשמעותו בסעיף 10א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967. סעיף 10א לחוק ההוצאה לפועל בוטל בתיקון לחוק האמור משנת התשס"א ("ס"ח התשס"א, עמ' 207) ועל כן מוצעת

⁹ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

¹⁰ דיני מדינת ישראל, מס' 7, התשכ"א, עמ' 173.

- (1) בטור שכותרתו "הגוף שלו יימסר המידע", אחרי "את כביש האגרה" יבוא "מי שבידו זיכיון בר תוקף להפעלת נתיב מהיר לפי חוק נתיבים מהירים, התש"ס-2000";
- (2) בטור שכותרתו "פרטי המידע שיימסר" אחרי "כביש אגרה" יבוא "או נתיב מהיר, לפי הענין".

